

Clevelandska Amerika

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, JANUARY 27, 1919.

Issued three times a week
Official Organ of SS Slovenian Society and Organizations.

NO. 11.

LETO XXII. — VOL. XXII.

Pouk o državljanstvu začne v sredo

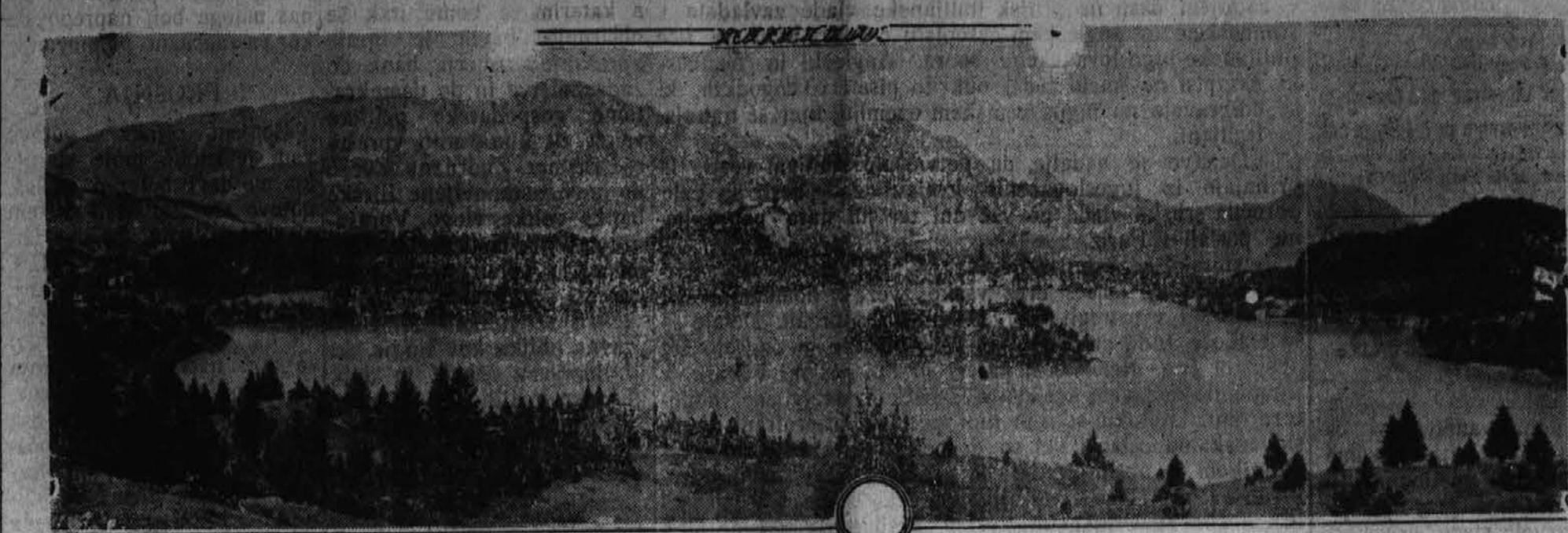
Nad 200 Slovencev v Clevelandu se je dosedaj prijavilo za večerno šolo v državljanstvu. In vsak dan se še novi prijavljajo. Tolikšna zavednost (clevelandskih Slovencev) je vredna vsega priznanja. Mi smo vselej poznali Slovence v naši naselbini kot najboljše prijatelje Amerike, da si je seveda, kot vedno, tudi nekaj izjem toda ogromna večina ljudstva slovenskega v Clevelandu je demokratična, prožeta ameriškega duha. Raditega se je pa ljudstvo vselej rado odzvalo, kadar se je šlo za pridobitev ameriških papirjev, za Liberty bonde, Rdeči križ in druge stvari. Naše uredništvo je že zadnjih osem let, razven od časa, ko je Amerika napovedala vojno Avstriji, gojilo večerno šolo za pouk o nim, ki hočejo pridobiti državljanstvo. In če je bilo to nekaj potrebno, je toliko bolj potrebno danes, ko skoro v vsaki tovarni vprašajo uslužbenca: ali si citizen? Ali imaš voljo postati državljan? Naše uredništvo bo tozadevno storilo svojo popolno dolžnost, kot jo je vedno.

Opozarjamo toraj vse Slovence, ki bi radi bili deželni pouka v državljanstvu, da se gotovo oglašijo v sredo, 29. jan. ob pol osmi uri zvečer v Grdinovi dvorani v prvem nadstropju. Pouk je popolnoma zastonj in se bo vršil na domač, umeven način, v slovenskem in angleškem jeziku, tako da bo vsakomur vse jasno, četudi ima še tako "trdo" glavo. Ne strahajte se toraj, da vaša glava "ne ve lja", da ste prestari, predaleč stanujete, to so prazni izgovori. Pridite v šolo, pa boste videli kako bo šlo vse lahko od rok. Uredništvo je stopilo v dotik s sodnijami, in dobili bomo posebnega sodnjega uradnika, ki bo tekom pouka spisoval prošnje in pomagal pri učenju. Mi želimo, da ste dobro, pošteno in domače postreženi. Pridite toraj z zaupanjem v šolo, ki bo največja poučna šola za državljanstvo v Clevelandu kot se kaže. Bodi te točno ob pol osmi uri zvečer v sredo, 29. jan. v dvorani.

Za Slov. Nar. Dom sta davovala trgovca Belaj-Močanik \$10 in obljubila tudi za naprej prispevati enako svoto vsak mesec. Priručna hvala. Upamo, da najdetta mnogo posnemačev. Zadnjič je bilo pridobeno, daje daroval J. Bobnar \$1.00, toda to svoto je daroval F. Benčina, in je bilo od zastopnika, ki je denar prejel in oddal napako ime poročano.

Iz Miami, Fla. nam je pisal Ferdinand Zele, sin g. Zeleta. Poslal nam je več slik o zrakoplovih. Zanimiva je slika zrakoplova, v katerem se nahaja Nande 9000 čevljev visoko v zraku, slika zrakoplova v gostih oblakih. Nande piše, da se mu dobro godi in je zadovoljen. Menda je on edini slovenski aviatičar, ki je dosegel popolno prakso v zrakoplovstvu.

Umrl je Anton Hočevar, star 26 let, doma iz Kala pri Ambrusu. Bil je samski, v Ameriki je bival 5 let, tu ima sestro in polbrata, v stratem kraju pa stariše, en brat je bil ubit v vojni. Bil je član dr. Sava SSPZ. Pogreb se je vršil v soboto. Naj počiva v miru!

Slika predstavlja "Otok Bleški — kinč nebeški", kakor ga nazivlje naš pesnik. Blejsko jezero, je eden najbolj dragocenih biserov

slovenske zemlje. Tudi po tem jezeru stega Italijan svoje grabežljive roke, gotovo je pa sedaj, da jim nikdar ne pride v roke, Bled, jezero,

cerkvena na otoku, vse je zaslužijo mnogo denarja od svetovno znano, in tuji iz tega prometa. Lepa in rodovseh krajev sveta prihajajo vsako leto na letovišče v blejsko okolico, in domačini

sam svoj gospod na svoji zemlji, se bo naša dežela kulturno in gospodarsko visoko dvignila.

in ko bo enkrat urejena svobodna vlada in bo Slovenec

Clevelandski tatovi so oropali 16 šol in revne otroke.

Clevelandski roparji so ljudje najnižjega zločina. Kadar berete o kakem roparju, da je oropal za toliko in toliko tisoč dolarjev tega ali onega bogatina, tedaj zmajete z glavo in si mislite svoje. Toda clevelandski roparji obiskujejo večinoma stanovanja revnih in niti šolam ne prizanesajo. Tekom zadnjih deset dni je bilo izropanih 16 clevelandskih šol, in nesramni tatovi so odnesli učiteljskim, ki so dovolj revno plačane, večje in manjše svote, njih obleke, dežnike, suknje, in sploh stvari, katere puščajo v šoli, ker jih ne morejo vedno nositi seboj. Lopovi so pokradli otrokom celo slaščice, katere dobivajo v šoli pobrali so vojnogranilne znamke, peresa svinčnike. To so roparji in tatovi, ki so zgubili zadnji znak dostojnosti, kajti hoditi krast v šole in odnašati malenkost ne predmete revnim otrokom in učiteljem, je več kot od sile. V Woodland Hills šolo so dospeli roparji v soboto, na Union ave. in E. 93rd St. in odnesli \$20.80, katere je imela učiteljica spravljene kot donesek otrok svojega razreda za nekega siromašnega fanta brez očeta in matere nadalje so ukradli za \$2.00 znamk in za \$3.00 vojno-hranilnih znamk. Nadalje so roparji obiskali Subley šolo, na Carnegie ave. in E. 55. cesta, kjer so učiteljici odnesli dežnik in jopič vreden \$1.50 in pobrali en funt sladkorja (candy). Občinstvo se zgraža nad temi roparji in čim hujša kazen jih zadeva za njih delo, bolje bo za celo mesto.

Detektivki so udrli v hišo na 15231. Saranac Rd. Aretirali so Frank Nahtigala in šest drugih oseb pod obdolžitvijo, da so udrli v železniške vozove in kradli blago. Detektivki so dobili v hiši za \$2500 ukradenega blaga. Detektivki so prišli na sled tatvini, ko so ustavili nekega moža, ki je peljal poln avtomobil čevljev in srajc.

Detektiv Oliver je dobil na Euclid ave. in E. 17. cesti avtomobil truck, ki je bil do vrha naložen z oblekami. Ker voznik avtomobila ni mogel dati dobra pojasnila in izgovore, odkod je ta obleka, je naročil soferju, da pelje obleko domov. Tu je našel detektiv za \$2.500 ukradene obleke in čevljev, in preiskava na domu Frank Nahtigala na Saranac Rd. Collin-

wood je odkrila za nadaljnih \$2.500 vrednosti blaga, kakor je policija aretirala Nahtigala in pet bordarjev. Vsi so izročeni U. S. sodniji ker tatvina iz železniških kar se kaznuje po zvezinih in ne po državnih postavah. Sodnik Pearce je določil varščino za vsakega po \$10.000. Ime soferja je pa Josip Likozar 6110 St. Clair ave. Policija pravi, da bo v kratkem prijelih še več železniških tatov Nadalje pravi, da sumi mnogo trgovcev, ki so kupovali od teh tatov nakradeno blago. Voditelji New York Central železnice pravijo, da so iz njih kar tatovi vsako leto pokradli za \$20.000 in več vrednosti blaga.

Zima letos je kot spomlad, in spomlad bo kot zima, pravi vremenski prerok. V aprilu in maju mesecu lahko pričakujemo mnogo snega. Dober plen je dobila policija v soboto zvečer, ko je aretirala dva nevarna lopova, ki sta pozneje na policijski postaji priznala, da sta hotela oropati Strand gledališče na East 9th St. in Prospect ave. Y. M. C. A. restavrant in Puritan Lunch. Eden izmed prijatih lumpov je tudi priznal, da je on ukradel \$3100 nekemu Petru Gurgecu na 5509 Herman ave. Policija je zvedela za nameravani roparski načrt po skri-vnih vohunih, ki jih ima med banditi.

Neko mlado dekle je sklenilo v soboto umreti. Punca je korakala po Edgewater parku poleg jezera. Sklenila je skočiti v jezero in utoniti. Toda ko je stopila v vodo, se je prepričala, da je voda premrzla in je hitro skočila ven. Dobil jo je policist, ki jo je odpeljal na postajo in jo zaprl radi poskušane samomora.

Mesto preiskuje sedaj prito vodo. Zadnje čase je prišlo mnogo pritožb na vodovodni oddelek, češ da voda smrdi. Mesto je uvedlo preiskavo in so dognali, da so odpadki iz tovarnen napeljniti v basin reke Cuyahoga, odkoder dobijo dotiko z ono vodo, ki je napeljana v stanovanja. Mesto bo skušalo to nemudoma odpraviti.

Peter Lesac je dobil 2 leti zapora, ker je ukradel neko "special delivery" pismo, William Daniels je dobil pet let, ker je oddal ponarejen denar v neki trgovini, Louis Reiser je dobil tri leta, ker je kradel iz železniškega vo-

PERMIT.

Published and distributed under permit No. 19 authorized by the Act of October 6th, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio.

By order of the President,
A. S. Burleson,
Postmaster General

G. FALETIČ IN "VRAŽJA BANDA."

V zadnji številki "Sloge" napada J. F. Faletič iz Clevelanda naš list, češ, da smo "vražja banda", ker smo Slovenski Narodni Zvezi "održli" nekaj tisočakov. Ne prijetno je tudi g. Faletiču, ker je dr. Anton Korošec, predsednik nove jugoslovanske vlade poslal našemu uredništvu priznalno pismo.

Zakaj smo "vražja banda?" Zato ker smo v javnosti odkrito povedali, da mi nismo za kralja in dvorske klike, ampak za republiko. Menda nam bo vendar dovoljeno odkrito izjaviti svoje mnenje, ne da bi nam politični pogorelci očitali kaj hudega zato. Ker smo mi napisali odkrito, da nismo za kralja, ampak za republiko, se nam je seveda strašno zamermilo. In baš dr. Korošec je, ki zagovarja republiko, in za njim vsi drugi narodni voditelji. Mi smo zahtevali, da se Krfska deklaracija uniči, razveljavi, in zato se nas nazivlje "vražja banda". Isto kar smo mi zahtevali, je Londonski Odbor in J. N. V. pozneje uresničili, toraj je tudi Londonski Odbor in J. N. V. "vražja banda."

Ali se ni dokazalo, da je bila Pašičeva politika za Veliko Srbijo? Ali ni Pašič radi te svoje politike zgubil ves upljiv in je moral popustiti? Ali nismo imeli toraj prav, ako smo mi to njegovo politiko uvideli?

Očita se nam, da smo "potno žrli" Slovenski Narodni Zvezki marsikaj tisočakov. Lepa hvala! Resnica vedno oči bode! Nihče pa ne upošteva onih tisočakov, katere je naš list "požrl" ko je odpiral očim, ki ga danes napadajo. "Clevelandska Amerika" je bil edini izmed vseh slovenskih listov v Ameriki ki je kaj žrtvoval za one, ki ga danes nazivljejo "vražja banda". Vse je toraj pozabljeno kar smo storili za razširjenje jugoslovanske ideje v Ameriki, in pripoznati morate, da v tem oziru nismo malo storili, ampak več kot katerikoli slovenski list v Ameriki.

Liga narodov je sedaj ustvarjena. Mirovna konferenca hitro posluje.

Pariz, 26. jan. Mirovna konferenca, ki je včeraj bila zbrana polnoštevilno, je odredila prve korake za Ligo narodov, ki naj prepreči bodoče vojne in pomaga ustvariti trajen mir svetovnih narodov. Zajedno so se tudi ukrenili koraki, da se kaznuje one, ki so odgovorni za svetovno vojno. Mirovna konferenca je sprejela predlog, katerega je stavil predsednik Wilson in podpiral angleški

ministrski predsednik Lloyd George, da se ustanovi mirovna Liga narodov. Predlog je bil sprejet, nakar se je izvolil poseben odbor, ki izdelava podrobnosti.

Pri popoldanskem zasedanju so se oglašili delegatje Čeho-Slovakov, ki so zahtevali, da pride nekaj čehoslovaških delegatov v odbor, ki bo odločil, koliko odškodnine morajo plačati Nemci.

Governer Cox za ohioske delavce

Columbus, Ohio, 26. jan. Governer države Ohio, James Cox, se je izjavil, da je v teh časih delavsko vprašanje najbolj važno vprašanje na dnevnem redu. Ako delavci niso zadovoljni, in če bo mnogo brez poselnih delavcev, zna nastati velika nevarnost za državo Ohio, se je izjavil governer Cox. Governer je sklical izvanredno sejo vseh ohioskih županov in county komisarjev, da pridejo na posvetovanje v glavno mesto, da se najdejo pota in načini, kako se preskrbi vsem ohioskim delavcem, ki so brez dela, hitro dobro in pošteno delo. Mnogo javnih del bo razpisanih in spomladi se prične graditi državna dela v vrednosti 30.000.000 dolarjev. Kot se trdi je sedaj v državi Ohio skoro 130.000 brezposelnih delavcev. Dolžnost države je in javnih uradov, da se preskrbi vsem pošteno delo s pošteno plačo, ki odgovarja še vedno veliki druginji.

TISOČI V BOLNIŠNICAH

Washington, 26. jan. Urad vojnega tajnika naznanja, da se nahaja v raznih ameriških bolnišnicah v Franciji še vedno nad 106.000 ranjenih ameriških vojakov. Izmed teh jih je 72.000 bolnih za različnimi boleznimi, 33.000 pa boleha za ranami, katere so doleha v bojih.

VLADA BO POMAGALA.

Washington, 26. jan. Vlada je izdelala načrt, glasom Le tako naprej, le pihajte v staromodne rogove in odbijajte od sebe ljudi, ki vam hočejo dobro!

Za take "poslanice" kot je Mr. Faletičeva se mi prav malo ali nič ne zmenimo! Mi imamo pred očmi samo en cilj in to je: Pomagati do skorjice kruha našemu stradajočemu narodu v stari domovini.

katerega se bo v doglednem času pomagalo vsem, ki so brez dela, da pridejo do dela. V prvi vrsti se bo skrbelo za odslovljene vojake, da dobe delo.

BOLJŠEVIKI BODO ZAČEČI SVETOVNO VOJNO

Zurich, 26. jan. Glasom poročil, ki so dospela sem iz Moskve, nameravajo boljseviki začeti svetovno vojno. Boljševiška vlada je naredila manifest s programom, kakor ga imajo nemški socialisti, in v tem manifestu se pozivlje vsi delavci sveta pod orožje. Delavci morajo upeljati diktatorstvo, nemudoma zapleniti vso osebno lastnino, in municije dovolj za tisoč streliv iz vsake puške.

BOLJŠEVIKI PORAZENI.

Basle, Svica, 26. jan. Ukrajinci so napovedali vojno boljsevikom, ker so boljseviki uničili ukrajinsko samostojnost. V kratkem se vna-me krvava vojna. Boljševiki so napadli veliko rusko luko Reval, kjer so jih Estonci popolnoma porazili in uničili boljsevikom vse bojne ladje.

Slovenska posest v Mariboru.

— Od 1. januarja pa do danes je prešlo 65 hiš v slovenske roke.

Zena in sin sta iskala očeta 24 l.

— 24 let sta sin in Zena iskala svojega očeta, oziroma soproga Laslo de Hanish, in v petek sta ga našla v državnici ječi v Columbusu. DeHanish je Mažar, ki je prišel pred 25 leti iz Ogrske v Cleveland. Leta 1894, kmalu potem, ko je došel v Cleveland je ubil nekega soseda v prepiru, nakar je dobil dosmrtno ječo. Zena in sin sta prišla v Ameriko, da ga poišče-ta, nista vedela, da je bil zaprt, iskala sta ga 24 let. V petek je o tem zvedel governer Cox in j nemudoma pomi-lostil očeta, ki je ob rami svojega sina veselo šel iz državnice ječe.

— Sedaj bo nastopil governer države Ohio in bo upe-ljal v Clevelandu državno preiskavo radi neštevilnih zločinov in ropov, ki se dogajajo v Clevelandu. Prerešeta-li bodoje sodnije, sodne urade, odvetniško zbornico, itd. Treba bo pač velike metle, da s nekoliko počedijo raz-mere.

— Vojni tajnik Baker se je izjavil, da vojaki, ki ne morejo dobiti dela, potem ko se vrnejo od vojakov domov lahko ostanejo pri vojaki s polno plačo, če tako želijo.

— Cena Liberty bondom je zadnje čase precej nizka. Mi svetujemo vsem rojakom: po izrecnem naročilu vlade Zjed-držav, da držijo svoje Liberty bonde in jih ne prodajajo. Kajti cena Liberty bondom bo narastla, in se bo zanje še več dobilo kot ste vi plačali za nje. Ne prodajate Liberty bondov, hranite jih, ker tako želi vaša vlada, ki vam dobro hoče.

— Rojake še enkrat opozarjamo na vladni davek, katerega mora vsak samec plačati, ki zasluži \$1000 na leto, in če ni ameriški državljan. Delavcem bodejo kar v tovarni odtrgali ta davek. Tako postavilo je naredil kongres, in tega davka so prosti oni, ki so ameriški državljan. Zato pa opozarjamo vse ostale Slovence, da si nemudoma poiščejo papir. Mi jim gremo tozadevno na roke Oglasite se pri nas in bodeite pošteno in točno postreženi

— Iz saloona je vrgel bartender nekega gosta v soboto, na 827 Superior ave. Gost se je zunaj pobral, segel v žep, potegnil nož in planil nazaj v saloon, kjer je porinil bartenderju za dva palca globoko klino med rebra. Bartender je v bolnišnici.

— Tatovi so udrli v stanovanje John Grdina, gostilničarja v nedeljo zjutraj, ter odnesli iz njegove sobe zlato uro in \$60. denarja. Razmetali so vso obleko in jo nekaj odnesli celo na dvorišče.

— Da so clevelandski Slovence pripravljeno pomagati sirotam v stari domovini, je pričela veselica, ki jo je priredila v nedeljo Zveza Jugoslovanskih Zen in Deklet v Knausovi dvorani. Dvorana je bila natlačeno polna, in mnogi niti v dvorano niso mogli, kljub temu, da so se isti večer vršile še dve drugi veselici v drugih dvorinah. Ljudje so žrtvovali denar, in ogromen preostanek bo kot čisti dobiček. Govoril je major Francis Jager, ki je ganil poslušalce do solz.

Ljudstvo se ni razšlo do 2. ure zjutraj. Veselica je pokazala, da je tisoče Clevelandčanov, ki so pač pripravljeno pomagati svojim sirotam v stari domovini, da jim dajati za dvojnovo pomoč namene.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONEDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$3.00 Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - 3c

Published by LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 11. Mon. Jan. 27. 1919.

Časi se spreminjajo.

Dolgoletni boj celokupnega Jugoslovantva za osvoboditev izpod avstrijske sužnosti in za dosego samostojne neodvisne države je povzročil med izseljenimi Jugoslovani v Ameriki mnoge boje, kakršnih prej niso poznali. Ne samo, da se je še bolj razvelo staro strankarstvo, ustanovile so se še nove stranke, ki so vlekale vsaka na svojo stran in s tem škodovala splošnemu prizadevanju in borbi.

Noben del troimenega našega jugoslovanskega naroda pa ni bil morda od samega početka tega gigantskega boja tako razcepjen, kakor ravno slovenski. Koliko se je med nami prizadevalo, da se zadiši jugoslovansko gibanje, in za to so se navajali najbolj raznovrstni vzroki ki v splošnem niso imeli nobenega utemeljenega razloga.

Naš list je takoj v početku svetovne borbe razumel priliko in čas in zahteval, da morajo biti Slovenci svobodni in da morajo dobiti pravico samo-odločevanja. Borili smo rojake k zavesti in organizaciji. Naš edini namen je bil, da se osvobodijo Slovenci neznanega jarma, ki jih je tlačil stoletja in ustanovijo tako državo, kakor jo sami hočejo. Mi nismo bili nikdar v službi nobenega kralja, kraljeve klike, pa tudi nikdar v službi boljševikov. Eno stranka kot druga je pogubna za naš narod. Neomajano, odločno smo vselej stali na stališču, da narod sam izbere in ustvari, kar potrebuje, ker smo vselej priznavali narod za vrhovno avtoriteto, a posamezne osebe morajo biti služabniki naroda, ki morajo spolnovati to, kar narod ukrene sebi v prid.

Za to svoje delo smo bili neprestano napadani. Največji napadi so prihajali iz Chicage od onih ljudi, ki danes to zagovarjajo, kar so pred dvema ali še pred dobrih letom sami pobijali. Njim bi se moralo šteti sedaj v zasluge, in zahtevajo to celo sami, medtem ko so še v nedavni preteklosti klicali preklestvo nad one, ki so se čeli čas najbolj požrtvovalno in vstrajno v resnici prizadevali za jugoslovansko svobodo.

Kdo se ne spominja kako so se nasprotniki norčevali iz Slovenske Lige, kako je Kristan svaril Slovence pred avstrijskim rabljem, kako so se norčevali iz kazniv S. N. Zveze, kot potrdilo za vplačano članarino, češ da se dobi za en dolar "kravji listek". Danes je to drugače seveda, in ljudje naj bi se kar trgali za nekakšne odrezke iz posebnih knjižic, ki s prodajajo od enega dolarja naprej. Zakaj? No, ja, v "korist naroda."

Kdo se ne spominja kako so prav do zadnjega trenutka svarili naše rojake, da naj tišče svoje žepe in da naj nikar nič ne dajo za našo propagando med zavezniki, za J. N. Svet v Washingtonu, češ da se bodejo s krvavo prisluženimi žulji redili le nemarni postopači. Tudi to se je danes spremenilo, ker "slo Slovenci še neznan narod", in je treba kar na mernike denarja, da se bo napisalo par brošur, dasi jih je že na stotine različnih v stotisloščih komadih razširjenih med zavezniki.

Kdo ne ve, kako so se norčevali iz Zlate knjige in diplom J. N. V. katere so pošiljali požrtvovalnim rodoljubom? Danes pa? Upeljali so sami več avstrijskih sarž, kakor "fratjarja", "kaprola", in "fueherja"; seveda se sarže ne dele zastoj, tmveč je treba odšteti za nje lepo število srebrnih dolarjev, za diploma pa je treba poslati kat Liberty bond, za kar mu navržjo še vseh šest zvezd.

Morda je tudi še znano, kako so še pred par leti pobijali vsako avtonomijo, danes jo pa zagovarjajo. Zanimivo je tudi, da sanjajo sedaj o nekakem zastopstvu Slovencev iz Amerike na mirovni konferenci, medtem ko se je še pred par leti dotičnik, ki misli sedaj najbrž biti zastopnik, rogali in se norčeval z take namere. Ampak za to je treba zopet denarja, emilijondolarskega fonda, narod pa da, daj, daj!

Tudi še ni pozabljeno, kako so zagotavljali, da so vse spomenice, protesti, resolucije, pa ta tudi deputacije brezvspešne, nepotrebne. Danes je stvar druga, in treba je zopet denarja, da se sestavijo resolucije, spomenice in protesti v duplikatu in se pošljejo deputacije, ki pa nikjer niso sprejete, razven po posredovanju onih, katere so najostudneje napadali tekem cele osvobodilne borbe. Sedaj pa, ko so uvideli, da nikjer drugje ne morejo v javnost, so prišli k onim, katere so napadali in jih prosili, da jim izposlujejo dostop k državnim uradnikom.

Nepristranski opazovalec bi se moral smejeti, ako ne bi bilo takih razmer med nami za obžalovati. V zadnjem trenutku se ne da vse popraviti, kar je bilo tekom štirih let zamujen, in to po zaslugi onih, ki bi sedaj sami radi stopili na površje na mesto onih, katere so neprestano napadali.

Kako razumejo Italijani pojem svobode.

Kako gospodarijo Italijani nad Jugoslovani, se najbolj razvidi iz dejstev, katerih ni mogoče zakriti in tudi ne utajiti, dasi bi italijanske oblasti to rade storile. Vedno bolj pogosto čitamo v ameriškimi zavezniskih listih pritožbe nad italijanskim postopanjem z zahtevo, da se to nasilje odpravi nemudoma, sicer bo narod spregovoril.

Znano je, da bi tako francoska kakor tudi angleška vlada svrgla zloglasno londonsko pogodbo, na podlagi katere se je dala Italiji v Jadransko morje in oze-

miže takoj poleg Jadranskega morja. Istotako je tudi angleško in francosko časopisje odločno na jugoslovanski strani, češ, da je bila londonska pogodba sklenjena v času največje potrebe, in na ta način, da bo živjensko oškodovan hraber narod, ki je največ pripomogel do zmage nad Avstrijo, narod, ki je pripoznan od zaveznikov kot prijateljski.

Tako pisanje zavezniskih časopisov je prestrašilo Italijane, da celo italijansko vlado samo. Zaraditega je v zadnjem času na pritisk italijanske vlade zavladala v francoskem in angleškem časopisju cenzura, kar se tiče italijansko-jugoslovanskega spora. Angleški in francoski časopisi ne smejo sedaj odkrito pisati o dogodkih, ki se odigravajo na jugoslovanskem ozemlju, kjer se nahajajo Italijani.

Dejstvo je nadalje, da potvarjajo Italijani vesti, ki prihajajo iz jugoslovanskih krajev; zadrževali so celo poročila srbske vlade po več dni ter jih nato "popravljena" poslali v Pariz.

Istotako so ostali odposlanci Narodnega Veča v Parizu skoro cel mesec brez vsake zveze z domovino, ker so Italijani prestregli vse vesti in jih zadržali. Delale so se teškoče tudi dr. Korošec pri povratku v Zagreb. Od poslanci Jug. Nar. Veča, kateri so bili poslani v Pariz v finančnih zadevah, so bili v Benetkah ustavljeni in internirani. Istotako so bili tudi ponovno internirani jugoslovanski odposlanci, ki so dospeli k italijanskim poveljnikom v naših krajih, da protestirajo v imenu prebivalstva proti nasilstvu njihovih čet. V mnogih zasedenih krajih so italijanske oblasti odredile, da se sme telefonirati samo v italijanskem jeziku, mtem ko so tudi potovanje po železnicah zelo oteškočili, ako sumijo, da potuje kak naroden zaupnik v narodnem poslu. Mnogo ljudi so zaprli, ker niso hoteli priseči zvestobe italijanski kralju.

Dr. Korošec je v Parizu energično protestiral proti nastopu italijanske vlade. Napram francoskemu ministerskemu predsedniku se je izjavil, da se počuti kot interniran v Parizu radi italijanskih volunov in zahteval je, da francoska vlada vse te korake Italijanov v bodočnosti ustavi. Francoska vlada je nemudoma posredovala pri italijanski, ki je morala na to odnehati od svojega nasilja.

Takopo stopanje Italijanov je dobro, kajti tako se pokažejo talijani pri zaveznikih v njih pravi luči, in tak italijanski nastop ne izziva le odpora pri našem narodu ampak tudi pri zaveznikih. Kjerkoli s opoleg italijanskih čet tudi čete ostalih zaveznikov, si Italijani prisvajajo glavno besedo, kakor bi bili oni popolnoma gospodarji. Sli so celo tako daleč, da so morali zaveznike ladije v Jadranskem morju razobesiti samo italijanske zastave, da ne govorimo niti o tem, kako so jih usilili po naših krajih.

Sadovi takega postopanja se že kažejo, in to v škodo Italijanov. Njih aspiracije izven Italije skoro nobenega pristaša nimajo niti zagovornika, in predsednik Wilson jim je to v lice povedal.

ZADRUŽNIŠTVO IN POLITIKA.

Narodni Gospodar, glasilo Zadrudne Zveze v Ljubljani, piše v svoji 13. in 14. številki pod gorenjim naslovom sledeče:

Ustanovni zbor Jugoslovanske demokratične stranke dne 29. junija t. l. je sprejel o zadrudništvu sledeče resolucije:

1. Zadrudništvo je najprimernejša oblika gospodarske organizacije našega naroda. Zadruga vodi do socializacije in torej do demokratične ureditve narodnega gospodarstva. Zadrudništvo varuje naše široke ljudske plasti gospodarskega podjarmljenja in in s tem naš narodni in kulturni obstoj.

2. Nad 4000 jugoslovanskih zadrug dokazuje, da je ideja zadrudništva pri Jugoslovanih vseh treh imen zelo razvita. V ozemlju kronovin Štajersko, Koroško, Goriško, Trst in Istra posluje 900 jugoslovanskih zadrug z nad 200.000 člani ter je torej večina slovenskih rodbin deležna zadrudnega gospodarstva.

3. Dosedajni razvoj slovenskega zadrudništva je bil večinoma v zvezi z razvojem političnih strank. To je v mnogem oziru vzbudilo strankarsko tekmovalnost in s tem razširjanje zadrudne organizacije in vkoreninjene zadrudnih misli, obenem pa je bilo krivo cepljanje gospodarskih sil ter zanemarjanju zdravih poslovnih načel.

4. Da se pospešuje sistematični razvoj zadrudne organizacije, je treba skrbeti:

- a) za temeljito strokovno izobrazbo; b) za nevtralizacijo zadrudne organizacije; c) za koncentracijo vseh zadrudnih sil.

5. Nasvetuje se za oni del jugoslovanskega ozemlja, ki obsega Kranjsko, Štajersko, Koroško, Istro, Trst in Goriško, enotna zadrudna organizacija:

- a) s skupnim odborom, ki bi vodil naše zadrudne zveze v vseh občno zadrudnih uravnih zadevah,

- b) z denarno blagovno cenzo za vse zadrug.

6. Da se izvrši ta predlog, naj prične J. D. S. s pogajanjmi z ostalimi političnimi strankami.

Poročilo o zadrudništvu je imel na ustanovnem zboru ravnatelj Zveze slovenskih zadrug Pečar, sporočevalec je bil dr. Rosina iz Štajerskega. Celotno poročilo še ni objavljeno, soditi se more o njem in o debati samo iz resolucij samih in iz članka "Nekoliko pripomb h gospodarskemu programu JDS", ki ga je priobčil deželni poslanec dr. Ivan Tavčar v 152 številki Slovenskega Naroda z dne 8. julija 1918. V tem članku pravi dr. Tavčar:

"Tudi referat o zadrudništvu je bil morda preveč pointiran. Ne trdim, da so zadrudni in bančni interesi vedno v najlepšem skladu, menimo pa, da vojne med tema dvema oblikama naše gospodarske organizacije ni baš treba. Zlasti pa bi bile lahko izostale razne inkriminacije izza preteklosti, ki na prvem shodu jugoslovanske demokratske stranke niso prav nič zanimale. Čuli smo o "pijavkah" in čuli smo o voditeljih, ki so zadrudništvo sovražili, ga sovražijo takorekoč še dandanes; euli smo tolažbo, da so voditelji danes še pri življenju, jutri jih pa že ni več — torej samo igle in iglice, ki so bile namenjene — ali hote ali ne hote, tega nečemo raziskovati — koži človeka, ki je sedel pod odrom gospoda poročevalca.

Te pripombe so po našem mnenju zgolj postranskega pomena in tičejo se nedostatke, ki spadajo le bolj na polje, ki mu Nemeč vjudno pravi "Entgleisungen", da bo jugoslovanska demokratska stranka v bodoče z enako in pravično ljubeznijo objemala tudi zadrudništvo, kakor bančne zavode, ker oboje lahko eno tik drugega obstaja in je oboje za uspešen razvitok jugoslovanskega gospodarstva potrebno. Tako zmote torej ne morejo škodovati stvari sami, vabujajo pa vendar pri

posameznikih neprijetne vtiske. Zatorej je čisto vtemeljena prošnja, da bi se na bodočih shodih ne pojavljalo več."

Torej pesem, ki se je že enkrat pela na Slovenskem in še ne tako dolgo tega. V našem zadrudnem razkolu, s katerim se bomo itak še obširnejše bavili, je igralo vprašanje razmerja bank do zadrudništva in do demokratične gospodarske politike sploh ali konkretno vprašanje razmer Zadrudne Zveze do novo ustanovljene Ilirske banke veliko vlogo. Vprašanje rešiti z matematično določnostjo sploh ni mogoče, ker pri gospodarskih organizacijah ni toliko odločilna pravna oblika kot ljudje, ki jih imajo v rokah, in duh, ki vlada v njih. Saj se je že pogosto zgodilo, da so kreditne zadrug postale popolnoma individualistične in oduške. Koliko zadrug je brez vsakega zadrudnega duha in smisla. Celu gališki Judje so se za svoje oduške posle posluževali zadrudne oblike. Nasprotno pa bi bilo nespametno, če bi mali ljudje novih modernih oblik gospodarske organizacije, v kolikor odgovarjajo njihovim potrebam, samo raditega ne izbrali, ker so jih vporabljali kapitalistični krogi. Da v gospodarski tehniki ti krogi dostikrat prednjačijo, je lahko razumljivo, saj imajo velike ugodnosti in prilike za to, ki malim ljudem pogosto manjkajo. Seveda duh in smoter vsake, tudi gospodarske organizacije močno upli-va tudi na njeno obliko in res je tudi, da ni vse za vsakega, vendar v gotovih slučajih lahko tudi gospodarske organizacije, kakor jih uporabljata veliki kapital za gospodarsko vlado, tudi malim ljudem koristijo. Samo res njihove morajo biti in skrbeti morajo, da se z obliko ne naseli med nje tudi kapitalistični duh in pa da z zvezo z enakimi gospodarskimi organizacijami ne pridejo v odvisnost in službo velikega kapitala. Kar v naprej odklanjati take organizacijske oblike kot kapitalistične, škodljive in sovražne in zapirati pred njimi oči, bi bilo podobno slepemu ravnanju delavcev, ki so novoizumljene tovarniške stroje razdrali, ali voznikov, ko so storili vse mogoče, da so potisnili novograjene železnice kar najdalj od domačega kraja.

PROŠNJA.

Cenjeni rojaki, gotovo vam je znano moje stanje, ko me davi bolezen sušica, gotovo ste že čitali v tem ali drugih listih. Že dve leti ne morem ničesar delati, nobenega centa zaslužiti. Eno leto sem podporo dobival od dr. S. N. P. J., sedaj se pa že nad eno leto oziram na usmiljena srca rojakov, da se lahko preživim te ure na svetu, ki so mi še določene. Zraven moje dolge boleznine je bila tudi moja žena bolna in še sedaj ni prav okrevala, med tem sta mi pa dva otroka umrla, ker ni bilo prave postrežbe. Cenjeni rojaki ne bom opisoval mojega hudega stanja, le toliko vam rečem, da je žalosten pogled našo družino s triletnim sinčkom. Mraz je v hiši, zebne nas ponoči in podnevu. Ze

capili od Zadrudne Zveze. Politično ločitev so spoznali kot neupravičeno in zmotno in so jo popravili, veliko hujšo napako zadrudnega razkola pa niso popravili, kar dokazuje, da je ob tesni zvezi med politiko in zadrudništvom politična razsodnost pri nas mnogo bolj napredovala kot pa zadrudno pojmovanje.

PROŠNJA.

Cenjeni rojaki, gotovo vam je znano moje stanje, ko me davi bolezen sušica, gotovo ste že čitali v tem ali drugih listih. Že dve leti ne morem ničesar delati, nobenega centa zaslužiti. Eno leto sem podporo dobival od dr. S. N. P. J., sedaj se pa že nad eno leto oziram na usmiljena srca rojakov, da se lahko preživim te ure na svetu, ki so mi še določene. Zraven moje dolge boleznine je bila tudi moja žena bolna in še sedaj ni prav okrevala, med tem sta mi pa dva otroka umrla, ker ni bilo prave postrežbe. Cenjeni rojaki ne bom opisoval mojega hudega stanja, le toliko vam rečem, da je žalosten pogled našo družino s triletnim sinčkom. Mraz je v hiši, zebne nas ponoči in podnevu. Ze

lo hudo mi je, ker se moram ponovno obračati na vaše usmiljenje, toda moja dolga bolezen in družinska beda me je primorala k temu. Rojaki, kolikorkrat sem se do vas obrnil, takoj ste mi pomagali, srčno lepo vas prosim v imenu nedolžnega otroka, pridite tudi zdaj na pomoč z malim darom. Imeli ste vedno usmiljeno srce, imejte ga tudi sedaj. Za vsak mali dar že naprej klidem iskreno zahvalo. Vaš nesrečni rojak

Josip Mehle,
1017 E. 6th St.
Cleveland, O.

Opomba: Če kdo kaj podari, naj prinese v uredništvo na željo Mr. Mehleta, nakar izročimo denar ali drugo usmiljenja vredni družini.

Kadar kupite kake potrebšine pri kakem trgovcu, kupite le tedaj, če ste videli oglas v našem listu. Ako ga ne vidite, povejte takemu trgovcu, da naj oglašuje v listu, ker sicer bodejte kupovalci pri trgovcih, ki s vašim denarjem pomagajo podpirati vaš list.

Tisoče in tisoče rojakov bere "Clevelandsko Ameriko". Ali ste tudi vi med njimi, ali ste zvest naročnik lista?

Telefon: Urad: Princeton 1628 W
Doma: Princeton 1911 L
(Bell) Eddy 4485 W

Dr. F. J. Kern

6202 ST. CLAIR AVE.

NOVE URADNE URE:
11—12 dopoldne
2—3 popoldne
7—8 zvečer
V sredo in nedeljo od 11—12 dopoldne.

Čiščenje in likanje oblek.

DOBRO DELO:	NIZKE CENE:
Moške obleke\$1.25	Zenske kiltje 50c
Moške suknje\$1.25	Zenske dolge suknje\$1.25
Jopice50c	Zenske obleke\$1.50

The Damm Dry Cleaning Co.

Princeton 790 2381 E. 82 ST. Garfield 2650
A. J. DAMM, poslovođa

BELL MAIN 1441 CUY. CENTRAL 6821-W

MIHAEL S. ČEREZIN,

Hrvatsko-slovenski odvjetnik

Pisarna: 414 ENGINEERS BLDG. 4. NADSTROPJE
VOGAL ST. CLAIR IN ONTARIO.

J. S. Jablonski

SLOVENSKI FOTOGRAF.

6121 ST. CLAIR AVE.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po naj-novejši modi in po nizkih cenah. Za \$4.00 vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti ZASTOJN.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

John L. Mihelič

slovenski odvjetnik

sedaj v armadi Združenih držav.

Urad se pa še nadalje vodi po

HARRY L. EASTMAN

NA 5514 ST. CLAIR AVE.

Ponedeljek, torek, četrtek, petek zvečer
od 6 do 8.

Central 5821 W Slovenski tolmáč

Sloven. Dobrodelna Zveza.

Sloven. Dobrodelna Zveza.

UET. 13. NOV. 1914. V DRŽAVI OHO
 DR. 13. MARGA 1914. V DRŽAVI OHO

Sejedi Cleveland, Ohio

Tel. O. S. Princesen 1276 R. Vrhovni urad 1083 E. 62nd St.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: PRIMOZ KOGI, 6518 Edna Av.
 Podpredsednik: JOHN GORNIK, 6217 St. Clair av.
 Tajnik: FRANK HJODOVERNIK, 1052 E. 62nd St.
 Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 1052 E. 62nd Street.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS J. PIRC, 6119 St. Clair ave
 IGNAC SMUK, 14701 Hale ave. N. E.
 JOS. RUSS, 6517 Bona avenue. N. E.

POROTNI ODBOR:

JOSIP KALAN, 6101 St. Clair ave
 AGNES ZALOKAR, 1081 Addison
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue.

FINANČNI ODBOR:

FR. M. JAKSIČ, 6033 St. Clair Ave.
 FRANK ČERNE, 6033 St. Clair ave.
 ANTON GRDINA, 6127 St. Clair ave.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

FRANK J. KERN, 6202 St. Clair ave.

GLASILO ZVEZE:

"CLEVELANDSKA AMERIKA", 6119 St. Clair ave.

Vse denarne zadeve in stvari, kar se tiče upravnega odbora, naj se pošilja na vrh. tajnika.

Vse pritožbene zadeve, ki jih je rešil društveni porotni odbor, se pošiljajo na predsednika porotnega odbora Josip Kalan.

Seje vrh. odbora se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9.30 dop. v pisarni vrhovnega urada.

Zivimo pač pod palico Ogrov Ogrsi so dobili 23.000 glav goveje živine iz Benečije, ker je pač Ogrska imela pri armadnem poveljstvu svoje strokovnjake, naše poljedelko ministerstvo pa na to ni mislilo.

Važna "zbirka" kralja Alfonza. — Španski kralj Alfonz ima posebno zbirko, kakršno najbrže nima noben drug vladar ali cesar na svetu. Ta zbirka namreč obstoji iz predmetov, ki so se rabili pri napadu pri različnih prilikah na njegovo osebo. Nahaja se v delavni sobi kraljevi. Tu se vidi bodalo, s katerim se je hotelo prikrajšati kraljevo življenje, ko je bil še mlad, kos bombe, katera je bila vržena proti njemu, en kamen, ki je bil namenjen njemu v glavo a je zgrešil cilj, ter različne predmete od napada na njega in njegovo ženo o priliki poroke.

LIBERTY BONDE

kupujemo in prodajamo za gotov denar po tržni ceni. Oglasite se pri

S. T. Bone & Co.
 808 American Trust Bldg.
 Uradno ure od 9. zjutraj do 8. zvečer. (39)

Mal prodajalniški prostor na St. Clair cesti, blizu 62. ceste, se takoj odda. Nizka najemnina. Izveste v uredništvu.

Ne pozabite čitati oglasa dr. Cowdricka.

Hiša naprodaj za dve družini, polzve se na 389 E. 160 St. (11)

Posebno naznanilo.

Jaz sem zdravnik že zadnjih 33 let in vam hočem pomagati v vaši bolezni. Jaz zdravim vse kronične bolezni, ki se dajo ozdraviti. Jaz sem specialista te vrste bolezni. Influenca je pustila svoje znamenje v tisočih ljudeh, ki so več ali manj trpeli od nje. Ali ste vi eden izmed njih. Jaz ne računam ničesar za nasvet. Govorimo v vašem jeziku v našem uradu. Pridite med 9. uro zjutraj in 7. uro zvečer, ob nedeljah in praznikih od 9. zjutraj do popoldne. Naš urad:

2209 Ontario St.
 Cleveland, O.
 Dr. Cowdrick.

Opremljena soba se odda za 1. ali dva fanta v najem. Na razpolago električna luč, kopalnice in gorkota. 1025 E. 71th St. (11).

Na St. Clair cesti blizu 62. ceste se odda v najem prostor, pripraven za kako malo trgovino. Poizve se v uredništvu.

V najem se odda hiša s 7 sobami, elektrika in plin napeljan v hiši. Jako lepa prilika za družino z mnogimi otroci. Poizve se na 14410 Darwin ave. Collinwood, R. Benedičič. (11)

National Drug Store!
 Slovenska lekarna.

Vogel St. Clair ave. in 61. cesti. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni.

Pozor!

Naznanjam, da sem pravkar dobil vzorce blaga za jensenske in zimске obleke. Na razpolago imam najboljše vzorce od najboljših kompanij, in prijazno vam fantje in može, da pridejo in si ogledajo. Priporočam se v izdelavo po meri narejenih oblek, katere izdelujem točno po vašem okusu in po zmernih cenah. Priporočam se v obilno naklonjenost.

Andrew Jarc,
 1113 E. 61th St.
 Tel. Princeton 1958 R. (x92)

Takoj dobiti delo dve Slovenki, ena za kuhanje, druga za pospravljanje v hotelu in kuhinji. Dobra plača. Oglasite se takoj pri Hotel Ser-schen, 694 E. 152nd St. Collinwood (11)

Slovenka, ki bi zjutraj delala dve uri in popravila v salloonu dobi jako dobro delo, če se oglasi takoj pri Leo Schwalb, 6131 St. Clair ave. Dobra plača. (11)

Pozor, fantje in dekleta! Spodaj podpisani naznanjam, da sem pričel poučevati najnovejše ples. Pouk se vrši vsak torek in petek od 8. ure do 10:30 zvečer v Bir-kovi dvorani. Poučuje se vse moderne angleške ples. Toraj kogar veseli ples in bi se rad navadil, ima sedaj priliko. 12 učnih večerov za \$5. Gospodične so proste.

Za obilen obisk se priporoča dobro znani rojak

Kašelj

najbolje pri otrocih ali odraslih, se ne sme nikdar zanemariti. Kašelj je znak prehlajenja in ga je treba takoj lečiti. Nikoli vam ne bo žal vzeti

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča), ki je jako prijetno zdravilo proti kašlju, prehladu, boču, hripavosti in ka-dar v grlu boli. Zelo priporočljivo je za novorojenčke, otroke in odrasle. Cena \$2 in 50 centov v vseh lekarnah.

Severov Almanah za Slovence za leto 1919 je gotov in pripravljen za razpečevanje v vseh lekarnah ali pa naravnost od

W. F. SEVERA CO.
 CEDAR RAPIDS, IOWA

OBRESTI

SE ZAČNEJO VSAK DAN

VLOŽITE DENAR NA

LAKE SHORE BANK

in po prvih plačamo do čezra, ko potegnemo denar

4%

St. Clair and 55th St.
 Prospect and Huron
 Superior and Addison.

Pohištvo naprodaj za štiri sobe, radi odhoda na farne. Vprašajte takoj na 1408 E. 40th St. zgoraj. Lepo pohištvo po jako nizki ceni. (11)

Pokažite svojemu bolnemu prijatelju oglasa dr. Cowdricka.

Central 5694

Remedial 5694

Nastopi kakor človek

Cist in snažen, vedno bodete dobro sprejeti in lahko ste ponosni, ker čistost in snaga imata vedno prvi nastop. V čiščenju oblik smo vam mi vedno udani in najbolj pripravljeni. Ako želite dobro delo in potrebo je vaša dolžnost, da vaše potrebščine prinesete čistit k nam.

Frank's Dry Cleaning Co.

Naša je edina slovenska tovarna za čiščenje oblik, ker mi imamo vse stroje in se vse delo doma izdeluje, kar pomeni boljše in garantirano delo. Naše delo je pohvaljeno od onih, ki poznajo dobro delo

The Frank's Dry Cleaning Co.

Urad in delavnica:
 1361 EAST 55th STREET NASPROTI BANKE.

AMBULANCA.

Zavaski slučaj nesreče ali bolezni, če potrebujete ambulanco ali bolniški voz, pokličite katerikoli telefon vsak čas, po noči ali po dnevu. Mi vedno čujemo in odgovarjamo telefon, ker zvonit v hiši obnem. Ako vam operator reče, da se ne oglašimo, ne vrjemite, zahtevajte supervizorja, in do-bite odgovor od nas takoj.

PRINCETON
 1381
 Bell Rosedale
 1881

ANTON GRDINA

6127 St. Clair Ave. Cleveland, O.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,

Bell Phone Main 1508
 City Phone Central 2461 R

KRVNE IN KRONIČNE BOLEZNI

URADNE URE:
 Od 9. zjutraj do 4. popoldne, od 7. do 8. večer,
 Ob nedeljah od 10 do 12

306 Permanent Bldg., 746 Euclid Ave. near East 9th St.

(VĚSTI IZ SLOVENCA 10. OKTOBRA 1918.)

Umor v Karlovcu. — Iz Karlovca na Hrvaškem nam pišejo, z dne 9. t.m.: Danes dopoldne je prišel v urad na mestni magistrat veletrgovec Kamilo Badovinac, ki je trikrat ustrelil v magistratnega uradnika dr. Šašla, ki je bil na mestu mrtev. Nato se je Badovinac pred magistratom ustrelil v usta, in obeležal mrtev. Oba sta igrala v Karlovcu veliko vlogo. Vzrok umora in samomora so družinske razmere.

Kaj pa boter? — Svoječasno smo poročali, da so z velikim pompom proglasili Berlin za botra opustošeni in razdejani Gorici. Berlinski nadžupan je povedal, da bodo Berlinčanje sezidali še vso lepšo Gorico, kot je bila preje. Danes pa, ko bi bilo res treba pomagati, pa botra ni nikjer. Samo Wieser na goriškem kolodvoru in pa birokratični sistem naših vladnih obnovitvenih organov menda ne zadostuje za botrstvo Gorici. Res lep boter je ta Berlin.

Svatba in smrt. — V nedeljo 6. t.m. se je gospica Emi-na Mahne, hčerka veletrežca in veleposestnika Josipa Mahnetova, poročila z g. Alfredom Smoletom, višjim uradnikom avstro-ogrske banke v Trstu. V pondeljek zvečer, torej že naslednjega dne je prejela Mahnetova družina od vojašk oblasti v Podgorici v (Crnigori), prežalostno obvestilo, da je tamkaj po kratki bolezni na pljučnici umrl sin Josip, rezervni poročnik. Španska bolezen na Reki se je tako razširila, da so zaprli tudi vse kinematografe in druga zabaviša.

Klanje in prodaja živine. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine je dalo nalog zaupnikom po deželi, da vzamejo brezobzirno in neglede na škodo živino tistim, ki jo tihotapijo iz dežele ali pa jo koljejo doma brez dovoljenja ali pa jo prodajajo brez vednosti zaupnikov. Deželnega mesta. Isto velja tudi za teleta. Za vsako iz dežele iztihotapljeno živino bosta prodajalcu vzeti drugi dve govedi, čeprav plemeniti, za vsako doma brez dovoljenja zaklano ali podrobno prodano govedo, pa eno govedo. Seveda se bodo vsa ta goveda revizije ter se bodo prešla v Ljubljano, kjer bodo splošno živino

se bodo zamenjale za klavno živino. Ta korak deželno mesto za vnovčevanje živine je storilo vsled tega, ker se je pričelo, kako velike množine živine se iztihotapijo na Hrvaško, Štajrsko in Primorsko. Pošteni posestniki in pa posestniki iz sredine dežele morajo potem odajati mesto drugih živino. Ravno tako se pobijajo na skrivnem goveda in teleta v velikanski množini oziroma se prodajajo pod roko v veliki množini brez vednosti zaupnikov, ki imajo nalog nadzorovati promet z živino, da se ne gode sleparije ter imajo skrbeti, da se živinoreja po nepotrebnem ne uniči. V sili zaklano živino ima vsakdo naznaniti pristojnemu zaupniku, ki določi, ali se sme zakol v sili doma razprodati, ali se odda na kontingent kake občine. Kdor bi v sili zaklano živino brez vednosti zaupnika razpogal, se mu bo odvzela za kaznen kaka druga žival. Kdor bi živino nalašč poškodoval, da bi jo potem lahko zaklal v sili, se mu bo odvzela za kaznen ravno tako druga žival, kot če bi njo naravnost zaklal doma. Posestniki se toraj nujno opozarjajo, da se ravnaajo točno po obstoječih predpisih glede prometa z živino, ker se izgovori o nevednosti ne bodo upoštevali in bo "Deželno mesto za vnovčevanje živine strogo izvrševalo zgorajšna določila.

Tritično jaje je bilo prišlo za delavce v Možici na Koroškem. Namesto, da bi jih takoj začeli prodajati delavcem so jaja ležala v skladišču in se kvarila. Pred mesecem dni je bil izmed teh jajc dobrih še 400 Pa tudi teh niso hoteli takoj prodati, ampak izdan je bil ukaz, naj se začne jaja prodajati šele 1. oktobra, namreč, ko bodo pokvarjena in neužitna. Delavci, za katere politična oblast tako lepo skrbi, vabijo na jajčno pojedino slavno velikovsko okrajno glavarstvo in mu želijo dober tek.

Sena in slame od koroške dežele zahteva vojaščina letos za polovico več kot lani. Lani je zahtevala 148.000 met. stotov, sena, letos 280.000.

Živina iz Benečije na Ogrsko. — V koroškem gospodarskem svetu, se je v zadnjih dneh opozarjalo na dejstvo, da so Ogrsi vzeli iz Benečije vojaško živino

Dr. J. V. ZUPNIK,

SLOVENSKI ZOBO ZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.

Knausovo postojnje nad Grdinovo trgovino.

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah.

Uradne ure od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer.

Liberty bondi in sprejemajo na v plačila polne vrednosti.

Naprodaj je trgovina s slaščicami in vsakovrstnim tobakom ter igračkami. V sredi slovenske naselbine, dobra trgovina. Proda se zajedno tudi hiša, skupaj s trgovino, ali pa vsako posebej. Zmerna cena. Vprašajte na 6117 St. Clair ave (11)

Išče se Mihael Straus, prosjen je, da se zgledi on ali njegova žena v našem uredništvu radi važne stvari. (11)

Isče se Mihael Straus, prosjen je, da se zgledi on ali njegova žena v našem uredništvu radi važne stvari. (11)

Dr. S. Hollander, zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair

Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj do 8. zvečer.

Zaprto ob sredah pop. tudi v nedeljo zjutraj.

Sprejemamo Liberty bonde in W. S. S. za plačila.

Naprodaj je šivalni stroj, White, vreden \$85, samo za \$35, velika shramba za perilo \$5, preša za sadje \$5, blanke, kovrtili, perilo, 3 duca-te povštrov in dr. 1020 St. Clair ave. (11)

Front soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta, električna luč in gorka voda, kopalnice. Vprašajte na 1364 E. 65th St. vrata št. 1. preko Superior ave. (12)

Soba se odda v najem za 2 fanta Gorkota in kopalnice ter električna razsvetljava. Vprašajte na 5500 Prospect Ave.

ZGUBLJENA IN NAJDNA

DETEKTIVSKI ROMAN

ISPISALA A. K. GREEN

"Noben pošten državljan se ne bo branil," odvrne gospod Gryce z velikim mirom na obrazu, da sem se skoro čutil, "da policija pazi na njegove korake in dela, če je dotični državljan s svojo neprevidnostjo vzbudil pri policiji sumnjo, ki nam je dala vzrok, da smo ukrenili gotove korake."

"Kaj, ali se drznete trditi, da mi je bila policija v resnici za petami, in da ste mi neprestano sledili?" vpraša gospod Blake ves blede obraz in gleda zdaj mene, zdaj gospoda Gryce. Jeza se mu pojavila na obrazu, in čelo se mu grbanči v razjarjene gube.

"Nam ni preostajalo drugega kot kar smo storili," odvrne gospod Gryce z največjim mirom.

"In ali ste me samo v mestu ali tudi izven mesta zasledovali?" vprašuje gospod Blake nadalje. Videlo se je, da je globoko užaljen v svoči časti.

Pri zadnjem vprašanju je pogledal mene, in zdelo se mi je, da bi me najraje napadel s pestmi.

Jaz pa sem molčal in pustil, da Gryce odgovarja mesto mene. "Znano nam je, da ste pred kratkim zapustili New York in obiskali nekdanje bivališče Shonmakerjev," reče gospod Gryce.

Mr. Blake globoko potegne sapo in molče zre v tla, potem pa potegne stol k sebi, se vsede in vpraša kratko: "Kakšne sumnje imate napram meni?"

Gryce pa ni pričakoval tega, kajti postal je ves žareč v obraz. "Oprostite nam," reče, "o kakih sumnji sploh govora ni bilo. Prišel se k vam, da vam sporočim smrt deklice o kateri je znano, da ste pred nekaj dnevi govorili z njo na ulici. Pričakujem torej, da nam razložite ta pogovor ter nam olajšate stvar z vsemi podrobnostmi, ki so v zvezi z dotičnim pogovorom. Kajte deklice je bilo najdeno mrtvo v reki, in vsi znaki kažejo, da je bila prej nasilno umorjena, predno je bila vržena v reko. Vi nam mnogo lahko pomagate, da se dožene identiteta umorjenega dekleta."

"Da," reče gospod Blake, kako mi je mogoče opravičiti se? Če me je policija tako natančno zasledovala, tedaj ji bo gotovo tudi znano, zakaj sem govoril z dotičnim dekletom, in ne samo z njo, ampak tudi z drugimi. Če me je policija zasledovala, tedaj ji mora biti znano zakaj sem obiskal nekdanje bivališče Shonmakerjev in — toda kaj vam je znanega o tem?" vpraša nenadoma.

Gryce pa gleda na dragoceni prstan, katerega je nosil gospod Blake na roki. Prijeten smeh se pojavi na njegovih ustnih. "Pripravljen sem slišati vaše pojasnilo o tem," reče z zaupnim glasom.

"Ali imate vi pravico zahtevati od mene pojasnila — ali smem vprašati zakaj?" reče gospod Blake.

Zdelo se je, da Gryce ni opazil ponosnega, ostrega glasu s katerim je govoril Mr. Blake. "Sicer ni pisano v mojih postavah," odvrne Gryce, "toda povedati vam hoem vseeno, kaj je prignalo mene, policijskega uradnika v vaše stanovanje, da vprašujem po gotovih stvarih vas, upljivnega in dozdaj neomadeževanega državljana, da mi odgovorjate kar se tiče vaših družinskih razmer. Toda prosim vas, mislite, da ste vi na mojem mestu: Hišna oskrbnica jako upljivnega državljana pride nekega dne

nam v policijsko pisarno z namenom, da nam sporoči, da je neka uslužbenka hiše, kjer je ona gospodinja, kar nenadoma in skrivnostno zginila ne da bi sploh kdo kaj slutil zakaj in kako? In hišna gospodinja se je nahajala v največji razburjenosti. Prosila in rotila nas je, da moramo dobiti zgubljenega dekleta na vsak način, da se ni treba ustrašiti nobenih stroškov, toda najti jo moramo. In ko so jo na policijski postaji vprašali, zakaj se njen gospodar sam ne zanima za ta čudni in izvirni slučaj, ko je vendar tudi on prizadet pri skrivnostnem zginutju deklice, tedaj uporablja hišna gospodinja vsakovrstne izgovore. In ko smo ji povedali, da je najbolje, če vprašamo njenega gospodarja za nasvet, tedaj se prestraši in nam odločno odsvetuje. Kaj bi vi storili v takem položaju? Kdor policijo prosi na pomoč, ji mora pomagati z vsem, kar mu je znanega. Prišli smo torej v vašo hišo in uvedli preiskavo. Kaj smo dosegli? Pri pregledovanju sob smo dognali, da je zginula deklica rabila skoro najboljšo sobo v celi hiši za svoje stanovanje in delavnico. V tej sobi smo dobili knjige in razne razkošne predmete, ki so nam dokazali, da je moralo dekletu biti nenavadno izobraženo, in da je moralo uživati posebne privilegije v stanovanju svojega gospodarja. In ko smo nadalje pozhvedovali, smo dognali, da je dekletu pobegnilo, in sicer skozi okno njenega stanovanja. Toraj je bila trditev hišne gospodinjice po trjena na mestu. Nismo pa na jasnem ali je deklet šlo iz hiše po svoji volji ali jo je kdo s silo odpeljal, kajti dokaz tega smo dobili več mutastih prič, toda sijajnih Pomislite na raztrgane zastore pri oknu, skozi katero je deklet pobegnilo, pomislite nadalje na krvave madeže, katere smo dobili na preprogi njene sobe, in skoro po celi strehi. Nadalje nam je hišna gospodinja z vso odločnostjo zatrjevala da, je bila deklica najbolj poštenega značaja, in nikakor ni mogoče, da bi svojevoljno pobegnila iz hiše, kjer je uživala toliko dobrot. Kdorkoli premisli vse to, ta nam mora pritrčiti, da je nekaj nenavadnega, da, skrivnostnega v celem dogodu. Poleg tega pa pomislite, da smo našli v travi, tik pred hišo, jako krvav nož. Kdo je rabil ta nož? Ali napadalec dekleta ali pa deklet samo, ki se je hotelo braniti proti svojim napadalcem? Brez dvoma je rabila zginula šivilja ta nož, kajti nož je bil na ročaju z biseri okrašen, in noben morilec ali napadalec ne bo nosil seboj tako dragocenega noža. Nož je toraj prihajal iz sobe dekleta in je bil toraj dekletova last. Poslužila se gaje, ko je bila napadena. In gospa Daniels, ki je čula dotično noč, ko so neznanici udrli v dekletovo sobo, z vso gotovostjo trdi, da je slišala razne moške glasove v sobi šivilje. Povejte nam torej, če to niso dovolj veliki razlogi, zakaj je policija radovedna in, zakaj bi rada kaj več slišala od vas?"

Gospod Gryce umolkne, da se odahne in opazuje medtem pozornost gospoda Blake. Po kratki pavzi pa nadaljuje policijski nadzornik: "In sedaj, ko je policija na mestu zločina, pride v sobo gospodar hiše, ki se pa niti ne zmeni za skrivnostni dogodek ki se je pripetil v njegovi hiši. Da niti najmanjšega zanimanja ne pokaže, ki ga je dolžan človek napram svojemu bližnjemu v enakih slučajih. Nasprotno, njegova gospodinja živi v strahu, je vsa preplašena, nemirno gleda okoli sebe, dokler je gospodar prisoten, in se čuti jako olajšano in mirno, kakor hitro se gospodar umakne. Vsa ta znamenja so dovolj jasna, da mora človek misliti na kaj posebnega. In ko smo pozhvedovali dalje, in kaj smo našli? Policija pripoveduje jako čudne stvari, kakor n. p. da se je nahajal hišni gospodar ob uri, ko je bilo deklet odpeljano iz hiše, na vrtu, in da je celo gledal skozi omrežje vrat v trenutku, ko se je ugrabljena deklica iztrgala svojim roparjem in hitela proti domači hiši, kjer je najbrž iskala zavetja. Toda kakor hitro je zagledala svojega gospodarja pri hišnih vratih, tedaj se je polotil dekleta silen strah, in raje kot bi njemu zopet prišla v posest, je zbežala od hiše in prišla roparjem naravnost v pest. — Kaj ste rekli gospod Blake?" prekine Gryce svoj govor in ostro pogleda hišnega gospodarja.

Mr. Blake pa zmaje z glavom. "Ne," odvrne, "ničesar nisem rekel, "nadaljujte s svojim pripovedovanjem."

"Nadalje je policija dognala," pravi gospod Gryce, nadalje, "da se gospod Blake ogiblje vsaki družbi boljših dam iz višjih krogov, nasprotno pa ga pogosto dobijo v najbolj siromašnih delih mesta, kjer tava od ulice do ulice, od beznice do beznice, kjer skuša govoriti z najbolj zapuščenimi dekleti celega okraja. In zadnje deklet, s katero so ga videli v pogovoru, kakor trdi policija, je popolnoma podobno oni deklici, ki je zginila iz te hiše —"

"Stojte!" ga prekine zdajci gospod Blake z zapovedujočim glasom, "vi se slno motite, nemogoče je dokazati kar trdite."

"Toda kakšne vzroke imate za svojo trditev?" vpraša gospod Gryce.

"Deklica je imela zlato-rudečkaste lase, in oseba, ki se je mudila v moji hiši ni imela enakih las."

"Mislite, da ne? Ali je res tako? Ali mi iste sami pripovedovali, da šivilje v vaši hiši nikdar niste videli, sploh vedeli niste, da stanuje v hiši, toraj kako morete trditi kakšne lase je imela?"

"Če bi imela iste lase kot umorjena deklica, tedaj to gotovo opazili."

Gryce se nasmehne, seže v žep in prinese na dan svoj listnico: "Tu je vzorec njenih las," reče, ko potegne iz listnice tenko, svetlo kito las; "kot vidite na tem vzorcu, so ti lasje ravno tako zlato-rudečkasti, kot jih je imelo deklet, s katero ste govorili na ulici v Broom Street, in katero so danes našli umorjeno v vodi."

S tresočimi rokami prime gospod Blake lase, katere drži Gryce v rokah. "Kje ste dobili te lase?" vpraša v naglici.

"Ti lasje so se nahajali v glavniku, katerega je vaša šivilja rabila pri svoji toaleti," odvrne gospod Gryce.

Ponosni mož pogleda lase toda jih nemudoma vrne detektivu, skoro nevoljen.

"Kar ste mi dosedaj pripovedovali," reče ko ostro motri z očmi detektiva, "vas nikakor ne opravičuje, da ste udrli v moje stanovanje, niti ni vaš glas na mestu, ker govorite z menoj kot obtožencem. Vi imate še nekaj skritega. Pustite na strani vsa zavijanja, govorite odkritosrčno — jaz zahtevam. O mojem potovanju v bivališče obeh Shonmakerjev niste še ničesar govorili? Mogoče vas tudi v tem slučaju vest tišči, toda nočete z besedo na dan."

Gryce me hitro pogleda potem pa vstane. "Motite se," reče, "jaz sem prišel k vam, ker hočem dognati koliko je resnice pri zginutju vaše šivilje. In ker je policiji pover-

ena naloga, da pride vasi zadevi do konca, morate pač sprevideti, da je naša navzočnost jako potrebna."

"Če se ne gre za drugega kot za zginutje moje šivilje, odvrne Blake, ki je medtem tudi vstal in stopil proti gospodu Gryce, "tedaj je čas, da se neha obravnava. Dovolil sem vam, da celo zahteval sem, da mi poveste vse kar sumite o meni, ker sem bil prepričan, da so moja dejanja, ki nimajo ključa do mojih skrivnosti, skrajno sumljiva. Toda kar se tiče šivilje, ki je bila pri meni uslužbena, in ki je na skrivnosten način zginila iz moje hiše, z njo jaz nimam ničesar opraviti, in bom znal to svojih trditev tudi vedno zagovarjati."

Dalje prebotašje.

— Okoli sedme ure v soboto zvečer je pridiral velik avtomobil po St. Clair cesti. Blizu Addison Rd. se avtomobil za trenutek ustavi in iz avtomobila prileti človeška postava, ki je bila zagnana s tako silo, da se je par krat prekotalila po tlaku, avtomobil je s silo odpeljal na-

proj. Mož je dobil nevarne poškodbe in Zetelova ambulanca ga je odpeljala v bolnišnico. Sumi se, da so banditje oropali človeka, nakar so ga vrgli iz avtomobila. Nekateri celo trdijo, da je bil Slovenec.

Odvetniška zbornica sedaj preiskuje nadaljne podatke. V Clevelandu je kakih sto odvetnikov, ki so živeli samo od tega, da so zagovarjali roparje in tatove, roparji in tatovi so jim nosili denar, in "mazali" da so dobili svobodo in dalje ropali neovirano, ker se je dalo vse "pofiksati" za denar. Vsa sodnija je na nogah radi teh dogodkov, nastala je ogromna preiskava med odvetniki, in najmanj 50 odvetnikom grozi ječa.

Dalje prebotašje.

— Okoli sedme ure v soboto zvečer je pridiral velik avtomobil po St. Clair cesti. Blizu Addison Rd. se avtomobil za trenutek ustavi in iz avtomobila prileti človeška postava, ki je bila zagnana s tako silo, da se je par krat prekotalila po tlaku, avtomobil je s silo odpeljal na-

kakor tudi vse spremembe naslovov. Vabljeni je vsako društvo brez razlike mišljenj, ker je to velika ugodnost za društvo, ko člani potrebujejo naslove uradnikov in jih lahko najdejo v časopisu, ki je najbolj razširjen v Clevelandu in ki gre tudi po čeli Ameriki. Društva uljudno opozarjamo na to točko.

Nova znamke. V Jugoslaviji, v onih krajih, ki so bili prej pod Avstro Ogrsko so že izdelali načrt za nove poštne znamke. Za sedaj rabijo še stare, samo da je beseda "Krone" ali "Heller" prečrtana in na njih mestu tiskane besede: SHS. kar pomeni: Slovenci, Hrvati, Srbi.

NEKAJ ZA POD NOS!

Da so clevelandski tatovi ženjalni, premeteni in z vsemi žavbami namazani, to vemo vsi, toda da bi bilo tem lopovom mogoče ukrasti celo karo ulične železnice, ta je kraj zborovanja ter druge podrobnosti. Uredništvo "Cl. Amerike" bo vse te oglase slovenskih društev zastoj priobčevalo skozi celo leto.

celo karo potem, ko je došla zapahnil vrata. Toraj so potem celo "prevodnika" s karo vred ukradli!

Radovedni smo tudi kako more prebiti sledeti stavek: Akcija vrhovnega vojnega sveta, ki je glasoval za to, da naj bo priznana vsaj deloma sovjetska vlada zano z drugimi političnimi in vojaškimi strankami na Ruskem, kakor je prerokovala United Press, so jo umetili za uglajenje poti, po kateri bodo vsa ruska vprašanja rešena mirnim potom.

To je menda boljše slovensčina.

Umri je 4. t.m. v Ribenbergu na Gorškem na dopustu Ivan Vidmar, star 27 let, bivši načelnik Orla.

Influenca med igralci. Bolezen se loteva tudi že gledaliških igralcev. Včeraj sta obolela operni pevec g. J. Levar in ga. Ksenija Longhenova, ki je na nujno prošnjo ravnateljstva le z največjim premaganjem sinoči še igrala Julijaševičev ter s tem omogočila predstavo.

SLOVENC!

Zjedinjene države so se borile za svobodo vaše domovine!

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Kupujte vojno hranilne znamke, da se naši vojaki srečno vrnejo domov.